

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ความรู้และทักษะเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน : นางวัฒนา ประยุรวงศ์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาประถมศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประลักษณ์ ม้าลำพอง	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ วีณา วโรตมภิชญี	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภวัฒน์ ชื่นชอบ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และทักษะเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนสุดท้าย ปีการศึกษา 2535 ของโรงเรียนลังกัดล้านกงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 429 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย 1 ฉบับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 และแบบวัดทักษะเกี่ยวกับประชาธิปไตย 1 ฉบับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

- นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยรวมกันในทุกด้านร้อยละ 63.51 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเดลล์ด้าน จะพบว่าความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยด้านควรอบรมนักเรียนสามารถตอบถูกต้องร้อยละ 68.85 ด้านสามัคคีธรรมนักเรียนสามารถตอบถูกต้องร้อยละ 66.18 ด้านปัญญาธรรมนักเรียนสามารถตอบถูกต้องร้อยละ 63.39 และด้านประชาธิปไตยนักเรียนสามารถตอบถูกต้องร้อยละ

ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยด้านค่าวาระธรรมในแต่ละเนื้อหา ปรากฏว่านักเรียนสามารถตอบถูกต้องตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ การเคารพซึ่งกันและกันทางกาย (ร้อยละ 81.12) การเคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ (ร้อยละ 73.71) การเคารพในกฎ ระเบียบของสังคม (ร้อยละ 70.47) การเคารพในลิทธิของผู้อื่น (ร้อยละ 66.67) การเคารพในความคิดเห็นผู้อื่น (ร้อยละ 66.12) การเคารพกันทางวาจา (ร้อยละ 64.49) การมีส่วนร่วมและการใช้สิทธิในการขอเช็คของกฎหมายและชนบุรุษเนื่องประเพณี (ร้อยละ 59.38)

ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรม ในแต่ละเนื้อหา ปรากฏว่า นักเรียนสามารถตอบถูกต้องตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การรู้จักสถานประโยชน์ โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวม หรือของชาติ เป็นหลัก (ร้อยละ 77.62) การร่วมมือในการทำงานต้องช่วยเหลืออย่างตั้งใจจริง ไม่หลีกเลี่ยง หรือทำแบบเอาเปรียบผู้อื่น (ร้อยละ 74.98) การรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้รับมอบหมาย (ร้อยละ 63.75) ความเป็นหนึ่งใจเดียวกันของคนในกลุ่ม ในหน่วยงานในลังคม (ร้อยละ 62.59) และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (ร้อยละ 51.98)

ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยด้านปัญญาธรรม ในแต่ละเนื้อหา ปรากฏว่า นักเรียนสามารถตอบถูกต้องตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ การใช้นัญญา การใช้เหตุผล และความถูกต้องในการตัดสินปัญหาทั้งปวง (ร้อยละ 75.76) การไม่ถือตนเป็นใหญ่ (ร้อยละ 69.31) การร่วมกันคิดและตัดสินใจโดยใช้เหตุผลเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นซึ่งทุกคนต้องร่วมกันตัดสินใจ (ร้อยละ 65.73) และในการแก้ปัญหา ต้องยังคงมุ่งเน้นอธิบายจุดมุ่งหมายของสถาบันให้ทุกคนเห็นคล้อยตาม เมื่อเกิดต่างกันมีเหตุผลด้วยกันและไม่สามารถซักจุ่งให้กลุ่มหันไปทางหนึ่งได้เท่านั้น จึงจะใช้วิธีการอภิการเลี้ยง (ร้อยละ 42.77)

2. นักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับประชาธิปไตยในทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านจะพบว่า ด้านค่าวาระธรรมนักเรียนมีทักษะอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนด้านปัญญาธรรม และด้านสามัคคีธรรมนักเรียนมีทักษะอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

นักเรียนมีทักษะด้านค่าวาระธรรมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดอยู่ 2 เรื่อง จากทั้งหมด 6 เรื่อง คือ เรื่องการเคารพซึ่งกันและกันทางกาย (4.66) และการเคารพในลิทธิของผู้อื่น (4.23) ส่วนที่เหลืออีก 4 เรื่อง อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

การเคารพกันทางว่าจ่า (3.92) การมีสุริภพและการใช้สุริภพในขอบเขตของกฎหมาย
 (3.89) การเคารพในกฎหมายและเบี้ยงช่องสังคม (3.87) และการเคารพในแนวคิดเห็นของผู้อื่น (3.53)

นักเรียนมีทักษะด้านปัญญาชั้นเรียนต้นเห็นด้วยมากทั้ง 4 เรื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การร่วมกันคิดและช่วยกันตัดสินใจโดยใช้เหตุผล (3.87) การไม่ถือตนเป็นใหญ่ (3.82) การเพิ่มปัญหาโดยແย়งในหมู่คณะจะใช้วิธีการออกเสียงเป็นวิธีสุดท้าย (3.68) และการเน้นการใช้ปัญญา ใช้เหตุผล และความถูกต้องในการตัดสินปัญหาทั้งปวง (3.16)

นักเรียนมีทักษะด้านสมัคคีธรรมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดอยู่ 1 เรื่องจากทั้งหมด 5 เรื่อง คือ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (4.01) ส่วนที่เหลืออีก 4 เรื่อง อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม และหน้าที่ต่อสังคม (3.89) การรู้จักสานประโยชน์ โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมหรือของชาติ เป็นที่ตั้ง (3.51) การร่วมมือในการทำงาน (3.40) และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในกลุ่ม ในหน่วยงาน และในสังคม (3.21)

Thesis Title : Knowledge and Opinions Concerning Democracy of
Prathom Suksa 6 Students in Chiang Mai Province

Author : Mrs. Wattana Prayoonwong

M.Ed. : Elementary Education

Examining Committee :

Assist. Prof. Prasit	Malumpong	Chairman
Assoc. Prof. Weena	Warotamawit	Member
Assist. Prof. Supawat	Cheunchob	Member

Abstract

This study was aimed at examining primary school students' knowledge of and opinions concerning democracy. Study samples comprised 429 Prathom Suksa 6 students under the Office of Chiang Mai Provincial Primary Education. The test of knowledge and questionnaires were used and resulting data were analyzed using percentage, average and standard deviation.

Findings were as follows :

1. Overall, students' knowledge of democracy was tested and 63.51% of their responses were rated correct. However, when considered aspect by aspect, it was found that as regards Karawa Dhama or respectability aspect the correct answers figured 68.85%; Samakee Dhama or togetherness 66.18%; Panya Dhama or rationality 63.39% and general knowledge of democracy 55.63%.

As far as Karawa Dhama aspect was concerned, the following contents, in descending order, were those students gave correct answers : Physical mutual respect (81.12%); respect in monarchy institution (73.71%); respect in social rules and regulations (70.47%); respect in others' rights (66.67%); respect in others' opinions (66.12%); respect in others' words (64.49%); freedom and the exercise of freedom within the framework of laws and mores (59.38%)

As regards Samakee Dhama aspect the contents and accompanying correct answers figures were as follows : interest reconciliation based on public or national interest (77.62%); working together sincerely, willingly and fairly (74.98%); devotion to assignment (63.75%); collective spirit in a social work unit (62.59%) and public interest consideration (51.98%).

As regards Panya Dhama aspect they were using wisdom, reasons and righteousness in settling all disputes/problems (75.76%); not relying solely on self (69.31%); shared considerations and decision making based on reasons whenever problems arose requiring collective decision (65.73%); voting as a last resort (42.77%).

2. Students' opinions concerning towards democracy in all 3 aspects were highly favourable especially as regards Karawa Dhama aspect. The 6 content areas of the latter generated following $\bar{X}$ values : Physical mutual respect (4.66); respect in others' rights (4.23); respect in others' words (3.92); freedom and the use of freedom (3.89); respect in social rules and mores (3.87); and respect in others' opinions (3.53).

As regards Panya Dhama the content areas and accompanying X values were as follows: shared considerations and decision making (3.87); not relying solely on self (3.82); voting as a last resort (3.68); and using wisdom, reasons and righteousness in solving problems/disputes (3.16).

As regards Samakee Dhama they were public interest consideration (4.01); devotion to assigned tasks and social obligations (3.89); interest reconciliation based on public or national interest (3.51); work cooperation (3.40); and collective spirit (3.21).

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved